

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
РЕГІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ЦЕНТР БНАУ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної комунікації**

30 жовтня 2020 року

Біла Церква
2020

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання // Наук. редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.

2. Гринев С. В. Современные исследования эволюции терминологий /С. В. Гринев // Научно-техническая терминология: сб. науч. трудов. – М.: Академия, 2003. Вип.2. С.124-132.

3. Лейчик, В.М. Оптимальная длина и оптимальная структура термина. / В.М. Лейчик // Вопросы языкознания. 1981. № 2. С. 63-73.

УДК 378.016:811.133.1'38

СТОЛБЕЦЬКА С.Б., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕТАЛІНГВІСТИЧНА ФУНКЦІЯ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Дана публікація стосується комунікативної та металінгвістичної складової процесу викладання французької мови професійного спрямування. Французька ветеринарна термінологія розглядається як елемент метамови для опису французької мови.

Ключові слова: процес комунікації, металінгвістичний характер спілкування, метамовлення, рольова гра, спеціалізована французька мова.

Існує багато механізмів та правил спілкування між учасниками навчального процесу. Часто пріоритетом для викладача стає не мовна автономність студента, а його здатність продукувати відповіді, що не містять помилок, висловлюватись відповідно до заздалегідь встановленої моделі. Проте процес викладання спеціалізованої французької мови значно складніший, ніж виправлення викладачем помилок та перевірка раніше набутих компетенцій. У нашому дослідженні ми спробуємо визначити суто комунікативну та металінгвістичну складову у процесі викладання французької мови майбутнім аграріям.

Словник Петі Робер (*Le petit ROBERT*) дає таке визначення мета мовлення та метамови: «Метамовлення, метамова — мовлення, мова, що виходить за межі та охоплює мовлення, мову й служить для їх опису, вивчення та аналізу». Метамова не існує без відповідного метамовлення, яке проявляється у фахових комунікаціях. На думку Романа Якобсона, сам факт говоріння про мову або мовою є однією з функцій мовлення, яку поділяють всі ті хто говорить даною мовою. Він вважав, що ми використовуємо метамовлення навіть не усвідомлюючи металінгвістичного характеру наших дій. Запитання викладача на кшталт «*C'est une question?*», якщо студент каже, наприклад «*Ça va ?*» замість «*Ça va !*», або лексичне пояснення типу «*allaitante*» — це прикметник, який має таке ж значення як «*à viande* », є металінгвістичними.

Мішель Пенданкс вважає, що метамовна діяльність студента залежить від його металінгвістичних уявлень. Такі уявлення визначаються його мовними упередженнями, лінгвістичними стереотипами, граматичними знаннями й ідеологічними судженнями, набутими та засвоєними рідною мовою. Все це відбивається на сприйнятті іншомовної інформації.

Металінгвістичний дискурс на заняттях спеціалізованої французької мови є певним чином прерогативою викладача. У процесі навчання викладач застосовує різні прийоми та комунікативні методи, що імітують умови справжнього спілкування. При цьому він враховує вік та зрілість здобувачів освіти, їх навчальні звички, їх знайомство з термінологією та їхнє ставлення до французької мови.

Одним з найпоширеніших активних методів навчання є «рольова гра», під час якої студент грає роль якогось персонажа. Участь у грі накладає на студента певні мовні та стильові обмеження притаманні ролі, яку він уособлює. Якщо він грає роль, наприклад, фермера, який розповідає про своє господарство, він повинен говорити відповідним чином. Тобто, звичне для роботи в аудиторії спілкування змінюється з урахуванням вимог робочої теми або рольової гри. У процесі такої комунікативної діяльності студент є водночас співрозмовником у контексті заданої мовної ситуації та здобувачем освіти, який повинен вживати задані лінгвістичні

структури. Нижче наведено кілька реплік, які можуть бути використані учасниками навчального процесу при підготовці та проведенні рольової гри «На фермі».

1. Mettez-vous par groupe de deux.
2. Faites des phrases à partir des éléments suivants.
3. Dans notre ferme nous élevons les races allaitantes et les races mixtes.
4. Qu'est-ce que c'est «race allaitante» ?
5. C'est une race à viande.
6. L'adjectif «allaitante» fait référence au fait que les veaux demeurent généralement avec leur mère qui les allaite.
7. C'est une race destinée à la production de veaux élevés pour la viande.
8. Qu'est-ce que ça veut dire «race mixte» ?
9. Les races mixtes sont aussi réputées pour leur lait que pour leur viande.

Аналіз вищезазначених реплік показує, що часом важко точно визначити функцію певних тверджень поза контекстом. Адже процес комунікації у навчальній ситуації майже завжди є металінгвістичним. Це стосується як термінів, що використовуються, так і їх функцій в аудиторії (пояснення, оцінка, перефразування, визначення ситуації тощо). Майже всі репліки, окрім 1 та 2, що є звичними для аудиторної роботи, мають металінгвістичні ознаки. Репліки 3 та 5 можуть бути як суто комунікативними, якщо їх говорить фермер, так і металінгвістичними, якщо це слова, які говорить студент, що грає роль фермера. Отже, наш аналіз дозволяє зрозуміти, чому метамову часто плутають зі звичайною мовою, що часом ускладнює сувору класифікацію висловлювань.

Всі учасники навчального процесу усвідомлюють, що результат навчання/вивчення спеціалізованої французької мови знаходить своє підтвердження пізніше, у «справжньому» спілкуванні, через поїздки та зустрічі та через професійні контакти. А використання на заняттях можливостей метамови у поєднанні з іншими формами та методами навчання сприяє досягненню бажаного результату.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Jacobson Roman. Essais de linguistique générale. Paris : Édition de Minuit. – Livre, 1963, 217 p.
2. Pendanx Michèle. Les activités d'apprentissage en classe de langue. Vanves : Hachette F.L.E. – Livre, 1998, 192 p.
3. Robert Paul. *Dictionnaire le Robert*. Paris (11e): S. N. L. – 1973, 1972 p.
4. Gombert Jean-Emile. URL: https://www.persee.fr/doc/rfp_0556-7807_1988_num_83_1_1454
5. Vache allaitante. URL: https://fr.wikipedia.org/wiki/Vache_allaitante.

УДК 378.015.31БНАУ:177.1

ТИМЧУК І.М., канд. пед. наук

ПОГОРІЛА С.Г., канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ФАКУЛЬТЕТУ ПРАВА ТА ЛІНГВІСТИКИ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ

Розкрито поняття soft skills та проаналізовано напрями формування «м'яких навичок» у здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики. Акцентовано увагу на освітніх компонентах ОП, які формують навички соціальної комунікації, технологіях навчання, які є важливою складовою набуття соціальних навичок та зроблено огляд заходів, що мають особливу цінність для розвитку soft skills. Аналізується політика університету щодо напрямів і шляхів формування soft skills: освітня програма, навчальні дисципліни, методи навчання, позанавчальна діяльність.

Ключові слова: soft skills, м'які навички, соціальні навички, комунікативність, лідерство.

За даними досліджень, проведених в Гарварді та Стенфордському університетах тільки 15% кар'єрного успіху забезпечується рівнем професійних навичок, в той час як інші 85% – це так звані «м'які навички» (Soft Skills).